AANVULLEND BEWIJS · HARDERWIJK, 11 DECEMBER 1760

De opdracht aan zijn vader

Vóór het eigenlijke betoog in zijn gedrukte stellingen richt de Nijmeegse promovendus Petrus van den Bergh zich tot zijn familie. Daar noemt hij Christoffel van den Bergh zijn vader en schepen Petrus van den Bergh zijn oom en doopgetuige. Dit zijn de twee mannen die in 1739 bij de doop van Pieter staan ingeschreven.

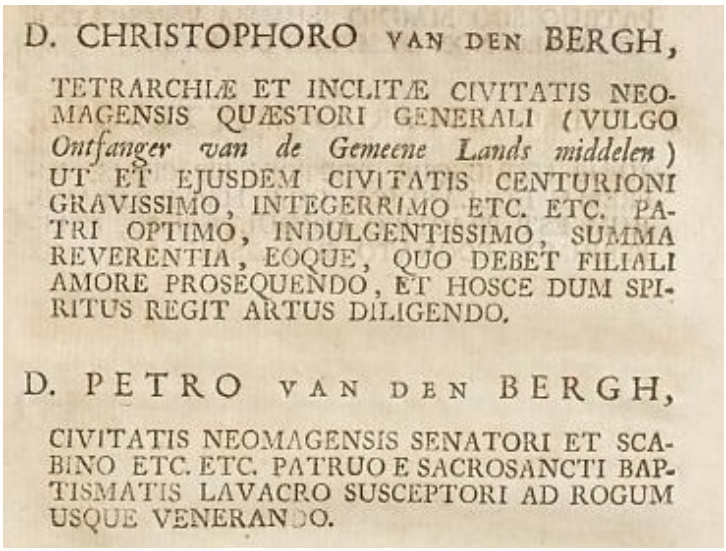

D. CHRISTOPHORO VAN DEN BERGH,

TETRARCHIÆ ET INCLITÆ CIVITATIS NEOMAGENSIS QUÆSTORI GENERALI (VULGO *Ontfanger van de Gemeene Lands middelen*) UT ET EJUSDEM CIVITATIS CENTURIONI GRAVISSIMO, INTEGERRIMO ETC. ETC. PATRI OPTIMO, INDULGENTISSIMO, SUMMA REVERENTIA, EOQUE, QUO DEBET FILIALI AMORE PROSEQUENDO, ET HOSCE DUM SPIRITUS REGIT ARTUS DILIGENDO.

D. PETRO VAN DEN BERGH,

CIVITATIS NEOMAGENSIS SENATORI ET SCABINO ETC. ETC. PATRUO E SACROSANCTI BAPTISMATIS LAVACRO SUSCEPTORI AD ROGUM USQUE VENERANDO.

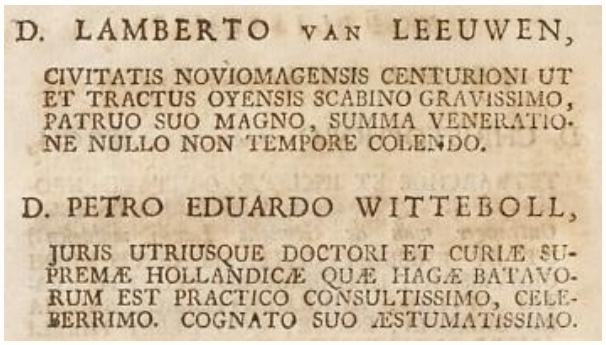

D. LAMBERTO VAN LEEUWEN,

CIVITATIS NOVIOMAGENSIS CENTURIONI UT ET TRACTUS OYENSIS SCABINO GRAVISSIMO, PATRUO SUO MAGNO, SUMMA VENERATIONE NULLO NON TEMPORE COLENDO.

D. PETRO EDUARDO WITTEBOLL,

JURIS UTRIUSQUE DOCTORI ET CURIÆ SUPREMÆ HOLLANDICÆ QUÆ HAGÆ BATAVORUM EST PRACTICO CONSULTISSIMO, CELEBERRIMO. COGNATO SUO ÆSTUMATISSIMO.

Links de opdracht aan Christoffel en Petrus. Rechts de regels voor Lambertus van Leeuwen en Petrus Eduardus Witteboll. Petrus van den Bergh, Positiones juridicae inaugurales de principiis et finibus juris, druk van Johannes Moojen, Harderwijk, 1760, eerste en tweede opdrachtblad.

Eerste opdrachtblad · Tweede opdrachtblad · Titelblad

Wat Petrus over zijn verwanten zegt

Bij Christoffel staat zijn Nijmeegse ambt van ontvanger van de gemene landsmiddelen en patri optimo, “aan mijn voortreffelijke vader”. Bij Petrus staat patruo, “aan mijn vadersbroer”, gevolgd door e sacrosancti baptismatis lavacro susceptori, een aanduiding voor zijn peetvader. Op het Nijmeegse doopblad van 8 februari 1739 staan Christoffel en Anna Martina van Benthem als ouders, Pieter en Maria Petronella van den Bergh als getuigen.

Doop van Pieter, Nijmegen 510/1168, blz. 263 · Promotieboek, Gelders Archief 0013/136, fol. 88r

De opdracht noemt Lambertus van Leeuwen patruo suo magno, zijn oudoom. Petrus Eduardus Witteboll heet cognato suo, zijn verwant. De graad staat er niet bij. Witteboll getuigde in 1767 bij de doop van Pieters zoon Eduard van Benthem.

Doop van Eduard van Benthem, 510/1169, blz. 6

BEWEZEN · IDENTITEIT VAN DE PROMOVENDUS

De schrijver van de stellingen uit Harderwijk is de in 1739 gedoopte Pieter, zoon van Christoffel en Anna Martina en later advocaat te Nijmegen. Het eerdere oordeel STERK-WAARSCHIJNLIJK is met het eerste opdrachtblad aangescherpt.

AMSTERDAM · TRANSPORTAKTE VAN 12 FEBRUARI 1761

Twee generaties Helvetius in één akte

De Amsterdamse schepenen leggen vast hoe het recht van de verkopers is geërfd. Zij noemen mr. Pieter van den Bergh en zijn vrouw Maria Elisabeth Helvetius, haar broer mr. Jan Anthonij Helvetius, hun overleden vader en diens ouders. Het echtpaar woont volgens deze akte in Nijmegen.

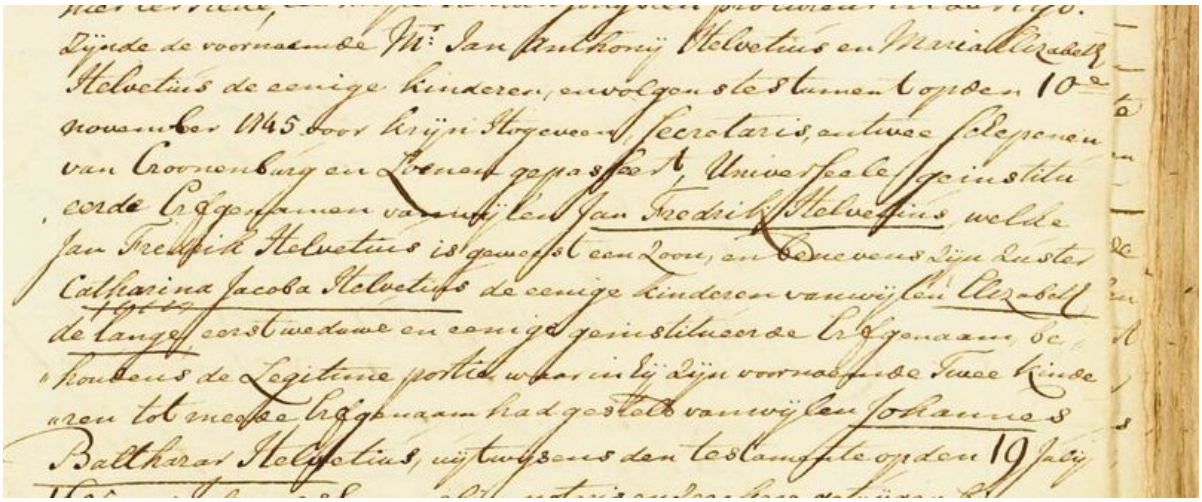

Stadsarchief Amsterdam, toegang 5062, inv.nr. 135, fol. 23r. In deze uitsnede staan tweemaal de woorden “de eenige kinderen”. De tekst loopt door op fol. 23v.

Oorspronkelijk fol. 23r · Vervolg fol. 23v · Registerbeschrijving

De twee erfgenamenparen

Mr. Jan Anthonij en Maria Elisabeth waren de enige kinderen van wijlen Jan Fredrik Helvetius. Volgens de akte had hun vader hen in zijn testament van 10 november 1745 als erfgenamen aangewezen. De Loenense doopbladen noemen Anna Timmerman als hun moeder.

Doop van de broer, Loenen 7034/160, fol. 214 · Doop van Maria Elisabeth, fol. 216

Jan Fredrik en zijn zuster Catharina Jacoba waren op hun beurt de enige kinderen van Elisabeth de Lange. De akte noemt Elisabeth weduwe van Johannes Balthazar Helvetius en vermeldt hoe hij zijn weduwe en zijn kinderen in zijn testament bedacht. De Amsterdamse doop van Johannes Fredericus op 24 mei 1690 noemt ditzelfde ouderpaar.

Nieuwe Kerk Amsterdam, 5001/46, blz. 24

BEWEZEN · DE OUDERS VAN MARIA ELISABETHS VADER

De arts Jan Fredrik Helvetius, vader van Maria Elisabeth, was de zoon van Johannes Balthazar Helvetius en Elisabeth de Lange. Hij was vóór 12 februari 1761 overleden. De gelijknamige advocaat die in 1763 bij de doop van Jan Frederick Helvetius van den Bergh getuigde, was dus een andere man.

NIJMEGEN · MAART EN NOVEMBER 1793

De erfgenamen aan de Hezelstraat

Een Nijmeegs charter van 28 november 1793 noemt de verkopers als erfgenamen van Christoffel van den Bergh en Anna Martina van Benthem. Zij droegen het huis met erf in de Hezelstraat over aan de bewoners, H. Maatsen en Aletta de Bruin. Voor de advocaat Pieter, die in 1782 stierf volgens de beschrijving van het familiearchief, komen nu twee van zijn zonen in de akte voor.

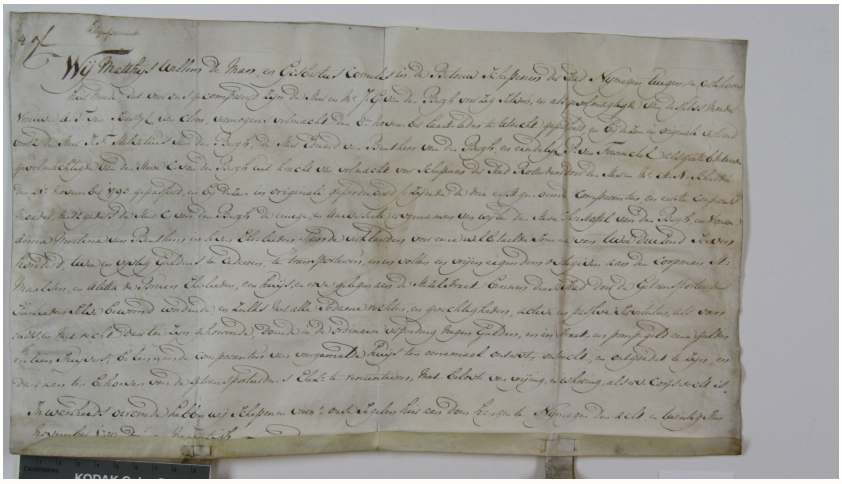

Het charter en het bewaarde zegel. Regionaal Archief Nijmegen, Stadsbestuur, toegang 1, inv.nr. 4461, regest M206.

Regest van 28 november 1793 · Voorkant charter · Achterkant · Zegel

Wie de erfgenamen vertegenwoordigen

Het regest vermeldt mr. J.G. van den Bergh, mede als gemachtigde van zijn moeder A.T. van Soesdijk van Cloon, en P. van Fowinckel voor C. van den Bergh. Ook verschijnen J.F. Helvetius van den Bergh en Edward van Benthem van den Bergh. Hun namen sluiten aan bij Pieters zonen die in 1763 en 1767 werden gedoopt.

Doop 1763, 510/1168, blz. 595 · Doop 1767, 510/1169, blz. 6

Anna Martina’s begraving

Het register van de Stevenskerk noemt Anna Martina op woensdag 13 maart 1793 bij naam en als weduwe van ontvanger Christoffel van den Bergh. De kerkmeestersrekening bevestigt de dag. Dat sluit 18 maart 1793 als haar sterfdag uit. De werkelijke sterfdag blijft open.

Stevenskerk, 510/1197, blz. 132 · Kerkmeestersrekening, 510/1193, blz. 146

TWEE ADRESSEN, TWEE VERKOPEN

Het charter betreft de Hezelstraat in 1793. De akte van 9 mei 1780 ging over het huis in de Lange Nieuwstraat dat Johan Berson en Dora Kersten kochten. Voor een familieband met Peter en Anna van De Roepaan ontbreekt ook in deze nieuwe bronnen een verbindende passage.